

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

Actus quarti scena quarta

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

Ὑμῶν· ἐὰν δὲ σίζυρον λάβω πινά
 Καὶ σίκκινον, τ' ἰσχυρὸν τῆτον θεῶν
 Ἐγὼ ποιήσω τήμερον δῆναί δικίω,
 Ὅτι καταλύει φειφανῶς εἰς ἂν μόνῳ
 950 Γινώ δημοκρατία, ἔτε τ' βελιὺ πιδῶν,
 Γινώ τ' πολιτῶν, ἔτε τ' ἐκκλησία.
 ΔΙΚ. Καὶ μὲν ἐπειδὴ τ' πανοπλία τ' ἐμὴ
 Ἐχὼν βαδίσεις, εἰς τὸ βαλανεῖον πρέχε·
 Ἐπειτ' ἐκεῖ κορυφαῖῳ ἐσηκῶς, δέρε.
 955 Καγὼ γ' εἶχον τ' εἶσιν ταύτιν ποτέ.
 ΚΑΡ. Ἄλλ' ὁ βαλανθὴς ἔλξῃ θύραζ' αὐτῶν, λαβῶν
 Τῶν ὀρχηπέδων· ἰδῶν γ' αὐτῶν, γνάσει·
 Ὅτ' ἐστ' ἐκείνῃς ἔπομπῃς κόμμαίῳ.
 Νῶ δ' εἰσώμεν, ἵνα προσθύξῃ τ' Θεόν.

ACTUS QUARTI

ΦΡΑΓΞ, ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΤΛΟΣ.

960³ Ἄρ', ὦ φίλοι γέροντες, ὅππ' τ' οἰκίαν
 Ἄφ' ἡμεῶν ὄντως ἔνε τῆτε θεῶ,
 Ἥ τ' ὀδὴ τοπαρέπαν ἡμαρτήκαμεν;
 ΧΟΡ. Ἄλλ' ἴδ' ἐπ' αὐτὰς τὰς θύρας ἀφιγμένῃς,
 Ὡ μειραχίση· πινθάνῃ γ' ὠρικῶς.
 965 ΓΡ. Φέρε νῦν ἐγὼ τ' ἐνδοθὶ χαλέσω πινά;
 ΧΡ. Μὴ δῆτ', ἐγὼ γ' αὐτὸς ἐξελήλυθα.
 Ἄλλ' ὅτι μάλιστ' ἐλήλυθας, λέγειν ἐχελῶ.
 ΓΡ. Πέπαρθα δεινὰ καὶ πῶδ' ἄνομ', ὦ φίλτατε.

Ἄφ'

v. 946. Σίζυρον] Sic Orestes Pyladis dicitur σίζυρῶ
 in Iphigenia Taurica apud Eurip. v. 251. τὴ σίζυρον δὲ
 τὴ ξίνα σὶ τὸν ἄν; Illius autem, qui erat socius huius
 hospitis, nomen quod erat?

v. 947. Σίκκινον] Intelligit Sycophantam qualis ipse
 est: alludit autem ad etymologiam: nam vox συκοφάν-
 τας componitur ex σίκκιν & φαίνω, ostendo ficus, nempe
 illas quae exportantur ex Attica; sive, defero illos, qui
 ficus exportant, apud magistratum. Sic in Vespiis v. 145.
 καπνὸς ξύλλε συκίνα; ubi vide Notam. aliquando alludit
 ad vocem φαίνω ut in Acharn. v. 726. μὴτ' ἄλλῳ ὄσει
 φασίανος ἐστ' ἀνῆ. & in Avibus v. 1693. ἐστὶ δ'
 ἐν φαίσι πρὸς τῇ κλεψύδρῃ &c.

v. 949. Καταλύει φειφανῶς] Democratiam destruit ra-
 lam. Sic fere chorus in Vespiis v. 461. ἀρα δῆτ' ἐκ αὐ-
 τὰ δῆλα τοῖς πένησι, ἢ τυραννὶς ὡς λαθεῖν γ' ἐλάττω
 ὑπὸσά με, εἰ σύγε — ἢ νομῶν ἡμᾶς ἀπείργεις, αἰ ἰθι-
 κεν ἢ πῶς, ἔτε τιν' ἔχων πρέφασιν, ἔτε λόγον εὐτράπελον
 αὐτὸς δεχῶν μόνῳ. Statim autem si quis potentiorum
 aliquid novi moliretur, suspectum habebant affectatae
 tyrannidis: ὡς ἀπανθ' ἡμῖν τυραννὶς ἐστὶ καὶ ξυναμίται in
 Vespiis v. 485.

v. 953. Εἰς τὸ βαλανεῖον] Superius v. 335. dicebat
 Paupertatem dare solere φῆδας ἐκ βαλανεῖο, quia illuc
 soleant confugere pauperes hyeme: hic eodem ablegat
 Sycophantam jam pauperem. Alciphron Epist. 23. δρα-
 μῶν

- Vobis; si vero socium mihi adscivero aliquem
 Quamvis ficulneum, potens iste Deus
 Ut mihi poenas det, ego efficiam hodie,
 Quandoquidem dirimit (tollit) manifeste solus & unus
 950 Populare imperium, nec impetrato prius consensu senatus,
 Civium, aut plebis ipsius.
 JUST. Tu vero quoniam armaturam meam
 Habens incedis, age in balneum curre;
 Deinde ibi primam stationem occupans te calefacias:
 955 Nam eandem & ego olim tenui.
 CAR. Sed balneator protrahet eum foras prehensum.
 Testiculis; nam ubi eum viderit, animadvertet
 Ipsum esse ex sequioris notae hominibus.
 At nos ingrediamur, ut adores Deum.

SCENA QUARTA.

ANUS, CHORUS, CHREMYLUS.

- 960 AN. Anne, optimi Senes, ad domum
 Novi istius Dei vere pervenimus,
 Aut tota via aberravimus?
 CH. At scito ad ipsum te pervenisse ostium,
 Adolescentula; nam opportune sciscitaris.
 965 AN. Age nunc, egone ipsa e domo aliquem evocem foras?
 CHR. Ne faxis, ego enim ipse egressus sum.
 Sed quam ob rem maxime veneris, dicendum erat.
 AN. Perpetior gravia & nefaria, ô amice,

Nam

μὴ ἐπὶ τὸ — βαλανίον — ἰδεῖσθαι.
 vl. 956. Ἐλξί] In Equitibus vl. 763. καὶ τῆ προκίρα
 ἢ δεξιπῶν ἰλασθῆναι ἐς Κεραμικόν. In Avibus vl. 443.
 μὴ ἐρχίπιδ' ἔλασθαι, μὴ ἐπὶ ὀφθαλμοῖς. Sed & alibi saepe
 inclementer tractantur apud nostrum testes.
 vl. 960. Ἀρ' ὄφθαλμοι] Ita solent percontari locorum
 ignari, cum aedes alicuius quaerunt: Sophocles in Ele-
 ctra vl. 1104. Ἄρ' ὄφθαλμοι, ἢ ἴσως ἴσως, ἢ ἴσως
 ἢ ἴσως ἴσως ἴσως; Num, ὁ μὴ ἴσως, ἢ ἴσως ἴσως
 ἴσως, ἢ ἴσως ἴσως ἴσως; Idem in Oedipo
 Tyranno vl. 934. Ἀρ' ὄφθαλμοι, ἢ ἴσως ἴσως ἴσως
 ἴσως ἴσως ἴσως ἴσως; Possenne a vobis,
 optimi hospites, reficere, ubi sint aedes Oedipi regis. Vide

nostrum infra vl. 1172.

vl. 963. Ἄλλ' ἴσως] Ut in Ranis vl. 434. ἄλλ' ἴσως
 ἴσως ἴσως τὸν θῆσαν ἀοργεῖν.vl. 964. Παιῖδες] Vel lepide, decore, scite, ut juvenen-
 lam decet scilicet, nam haec anus non volebat videri
 vetula, verum ἄρτιαν μετράσασθαι. amabat enim, ἴσα τὰς
 ἄρτιαις φλογεμένα, ut cum Alciphronē dicam ex Epist.
 13. Sic in Acharnens. vl. 271. ἄρτιαν ὑλλοῦσθαι· vel
 ὑλλοῦσθαι opportune. In Electra Sophoclis loco paullo an-
 te citato respondetur: τὰ δ' ἴσως, ἢ ἴσως, ἢ ἴσως, ἢ ἴσως
 καλῶς· has sunt aedes, hospes, ipse redit consecrasti. Ibi-
 dem vl. 1108. ἄλλ' εὖ· ἴσως ἴσως sed recte, venisti.

- 'Αφ' ἧ γ' ὁ θεὸς ἔτ' ἤρξατο βλέπειν,
 970 'Αβίωτον εἶναι μοι πεποίηκε τ' βίον.
 ΧΡ. Τί δ' ἐστίν; ἦ πῃ καὶ σὺ συκοφάντεια
 'Εν ταῖς γνωαζίν ἦσθα; ΓΡ. Μὰ Δί' ἐγὼ μὲν ἔ.
 ΧΡ. 'Αμ' ἔλαχθ' ἔπινες ἐν τῷ γράμματι;
 ΓΡ. Σκόπιε. ἐγὼ δὲ κατακέκνησμαι δαλάκῃ.
 975 ΧΡ. Οὐκ ἐρεῖς ἀνύστασα τ' κνησὸν πίνα;
 ΓΡ. 'Ακνέ νυ. Ἦν μοι π μινεράμιον Φίλον,
 Πειχρὸν μὲν, ἄλλως δ' ἐπαρξάσωπον καὶ καλόν,
 Καὶ χερσὶν εἰ γὰρ τε δαηθείλω ἐγὼ,
 'Απαντ' ἐποίησ' κοσμίως μοι καὶ καλῶς.
 980 'Εγὼ δ' ἐκείνω πάντα ταῦτ' ὑπηρετῶ.
 ΧΡ. Τί δ' ἴω, ἔ, π σὺ μάλιστ' ἐδεῖθ' ἐχάσπε;
 ΓΡ. Οὐ πολλὰ καὶ γ' ἐκνομίως μ' ἠοχμύετο.
 'Αμ' δευρεῖς δραχμὰς ἀν' ἦτησ' εἰκοσι
 Εἰς ἰμάτιον γ'. οὐκ ἴω δ' ἀν' εἰς ὑποδήματα.
 985 Καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀγροάσαι χιτῶνον
 'Εκέλευσεν ἀν', τῆ μιντεῖ τε δοιματίδιον.
 Πυρῶν τ' ἀν' ἐδεῖθη μεδίμων τετάρων.
 ΧΡ. Οὐ πολλὰ πόινω, μὰ τ' Ἀπόλλω, ταῦτά γε
 Εἰρήκας· ἀλλὰ δῆλον, ἔνι σ' ἠοχμύετο.
 990 ΓΡ. Καὶ ταῦτα πόινω ἐχ' ἐνεκεν μισητίας
 Λίπεθ' μ' ἔφασκεν, ἀλλὰ Φιλίας εἶεκα,
 'Ἰα τὸ μὲν ἰμάτιον Φορῶν, μεμνῆτό μιν.
 ΧΡ. Λέγεις ἐρῶντ' ἀνθρώπων ἐκνομιώτατα.
 ΓΡ. 'Αμ' ἐχ' ἐνυῖ γ' ὁ βδελυρὸς τ' νῦν ἐχ' ἔ.
 995 Τὸν αὐτὸν· ἀλλὰ πολὺ μεθέστηκεν πάνυ.

'Εμὲ

vf. 970. 'Αβίωτον] Aeschines de Falsa Legatione: ἀβίωτον εἶναι μοι τ' βίον νομίζων. Gorgias Orat. Palamedis: πῶς ἐν ἀν' ἀβίωτον ἢν ὁ βίος μοι πεποίηκε ταῦτα; quomodo mihi vita fuisset experenda hoc facio? Antipho: ἀβίωτον τὸ λειπόμενον τῷ βίῳ διαζῶ (quod idem est quod in Oedipo Coloneo vf. 1688. ἔμοι γὰρ ὁ μίλλον βίος ἔβιωτός. de qua phrasi supra vf. 197.) Aliquando in neutro genere: Euripides Ione: εἰ μὲν γὰρ ἦτις μ' ἔπειν, εὐρήσω, πάτερ, ἀβίωτον ἡμῖν. Nisi enim inveniam, quae me pepererit, pater, insuavis vita nobis erit. Idem in Hercule F. vf. 1957. ἀναπτύξω δὲ σοι, ἀβίωτον ἡμῖν ἴν' ἡμεῖς καὶ παρὸν ἐν' explicabo autem tibi, non vivendum mihi neque nunc, neque antea fuisse. Aristides Panathenaico: ὡς ἀβίωτον ἐν ἡλιούσι; quasi vobis vita experenda non sit. Utuntur & voce βιάσιμον. Sophocles Electra vf. 572. τί γὰρ μέν μοι τ' εἰ' ἀπὲρ βιάσιμον; quae enim vita mihi experenda sine hac? Euripides in Heraclidis vf. 606. χερσὶ μὲν τε μὴ κραθῆναι, ἢ βιάσιμον. Et oraculo non perfedo, non potuissimus vivere.
 vf. 973. 'Εν τῷ γράμματι] Alhidit ad fortitionem ju-

dicum, qui ut fors ferebat, in illo vel illo dicafterio iudicia exercebant: distinguebantur autem dicafteria inscriptionibus certarum literarum, unde ἐν τῷ γράμματι idem est quod ἐν τῷ δικαστηρίῳ & videbatur dicitur esse ἰδικάζει, sed ex inopinato dixit ἔπινες, ut mulierum bibacitatem perstringeret; nam τὸ φιλέδιον viorum est. In Lystrata ubi mulieres apud craterem vini conjurant, una earum vult bibendo prima jurare, sed altera non finit, nisi prius fortiatum vf. 208. μὰ τὴν Ἀφροδίτην εἰ, εἴν γε μὴ λάχης. Ut autem hic ἐν τῷ γράμματι πίνω, ita in Ecclef. vf. 681. ἐν τῷ γράμματι διπνέει. Vide supra vf. 277.

vf. 974. Κατακέκνησμαι] Verbum κνίζω apud Graecos, & apud Romanos verbum urō, de molestiis quas amor secum fert saepe accipitur. Amor ipse urere dicitur: Virg. Eccl. 2. me tamen urit amor. Herodotus Lib. VI. Τὸν δὲ Ἀρίσωνα ἐκνίσει ἀρα τ' γυναικὶς ταύτης ὁ ἔρως, Aristonem autem urebat amor hujus mulieris. Etiam illi qui amantur, si amantibus aegre faciant, urere eos dicuntur; Terent. Eunuchō: Scin', si quando illa mentio-

Nam ex quo Deus iste coepit videre,

970 Non vitalem reddidit meam vitam.

CHR. Et quid est? Num tu etiam Sycophantia
Inter mulieres fuisti? AN. Haud ego certe.

CHR. At nec bibisti in illa litera, quae tibi fortito obtigerat,
AN. Irrides. Ego vero perii, ita uror misera.

975 CHR. Annon itaque perges dicere quid te tam male urat?

AN. Ausculta: Erat mihi adolescentulus quem amabam,
Pauperculus quidem, sed vultu venusto & modesto,
Probus item; nam si qua re mihi forte opus esset,
Omnia faciebat mihi decenter & pulchre;

980 Ego vero vicissim inferviebam ei in hisce omnibus.

CHR. Quid autem erat, quod à te peteret maxime?

AN. Non multa erant; (etenim me impendio verebatur,)
Sed tantum viginti drachmas petebat quandoque,
Pro veste emenda: octo autem pro calceis.

985 Et tunicam fororibus emere

Me jubebat, matrique pallam.

Praeterea opus ei erat quatuor modiis tritici.

CHR. Non multa sane, ita me Apollo amet, ista sunt,
Quae commemorasti; sed apparet, illum te reveritum esse.

990 AN. Atque haec non propter avaritiam

Petere se à me dicebat, verum amicitiae causa,

Ut meam gestans vestem, mei recordetur.

CHR. Narras hominem supra modum tui amantem.

AN. Sed nunc scelestus ille non habet animum in me.

995 Eundem, verum prorsus est immutatus.

Cum

nem Phaedriae facit, aut si laudat, te ne male uras. Alciphron Epist. 37. si δὲ ἀκρίμα ποτὶ ἐκείνῃ ἐλαθεῖν. Si nimirum illum aliquando urere voluerit. Hinc, sicut *ακρίς*, quae latine *urtica* dicitur, à *κρίω* descendit, ita *urtica* ab *urō*. Vide & Notam sequentem.

vf. 975. *Κνίστις*] Alciphron Epist. 29. quae est Glyceriae ad Bacchidem. ἄλλως τι κἀν μοι κνίστις τίς πρὸς αὐτὸν ἢ διαφράζειν τε. Praecipue si mihi contra illum aliqua injuria aut inimicitia orta fuerit. Basilii *κνίστις* dicit Epist. 9. ἐπὶ τῶν ἰσίδων ἐκφέλλε, ἅς τῶν αἰωνίων ἐστὶν ἐκείνῃ, καὶ πρὸς αὐτὰς τὰς ἀκρίδας, ἂν τὸ ἀνδρὸς ἐκφέλλε, ἀνομήτως. καὶ τὴν ἀκρίδα τοῖσιν τι πρὸς αὐτὰν πᾶσι τὰ ἅμα ἢ καὶ σπένδαζον. ὅτι καὶ ἕως ἐπαύριον τίνα κνίστις τῶν ἐπιπέδων, τὰς κατὰ ἐκείνας ἀκρίδας ἢ φύσιν τῶν ἀνδρῶν προσέτιθε, πρὸς μὲν πῶς τῶν ἀκρίτων ἀνδρῶν τὸς δευτερευόντων ὑπερβίβουσα. Qui student rosae, ut aequum est elegantes homines, illi nec ipsi spinis, in quibus ille flos nascitur, offenduntur; & auctori quendam dicentem tale quid de illis, joco forte aus-

etiam serio: Nimirum, quasi molestias quasdam suas amor secum fert amatoribus, tenues illas spinas naturam rosae addidisse, ad majus desiderium, inaccessis illis stimulis, carpentes irritantem.

vf. 982. *Ἐκνομήτως*] Huc respicit vf. 993. & vf. 989.

vf. 983. *Ἀποκρίματα ἐκείνοι*] Huc respicit vf. 1021.

vf. 984. *Ἐκνομήτως*] Huc respicit vf. 1013.

vf. 990. *Μισήτις*] In Avibus vf. 1618. *μισήτις* ἀνα-πελάζουσα καὶ τῶν ἄλλων, ad abundantiam, sive abunde, exigemus hanc etiam. Ubi Scholia: *μισήτις* δὲ ἐπὶ τῆς Ἀριστοφάνη τῶν εἰς τὴν ἀποκρίσιν ἀγαθῶν — ἔκνομήτως, μήποτε μὴν τοὶ γυναικώτεροι ἴσιν, ἀπλησία, ὃ καὶ νῦν ἐμπαίσταται. Aristophanes Grammaticus *μισήτις* dicit esse incontinentiam circa res venereas; sed forte generalius inexplebitatem sive insatiabilitatem significat: quod hoc loco etiam apparet. Hesychius: *μισήτις*, μίση ἀκρίδος, ἀπλησία — odio dignus, inexplebilis. Hinc *μισήτις* γὰρ ἡ ἐκνομήτις libidinis mulier.

vf. 993. *Ἐκνομήτως*] Supra vf. 982.

- Ἐμὲ γὰρ αὐτὰ τὰ πλανήντα τυτὸν,
 Καὶ τὰλλα τὰ πὶ τῷ πίνακι τραγήματα
 Ἐπόντα πεμφάσις, ὑπειπέσις δ', ὅτι
 Εἰς ἐσπέραν ἤξοιμι. ΧΡ. Τί σ' ἔδρασ', εἰπέ μοι.
 1000 ΓΡ. Ἀμητὰ τε προσέπεμψεν ἡμῖν τυτὸν,
 Ἐφ' ὅτ' ἐκέισε μηδέποτε μ' ἔλθειν ἔτι.
 Καὶ πρὸς ὅτι τῶν τοῖς εἶπεν ὑποπέμπτων, ὅτι
 Πάλαυ ποτ' ἦσαν ἀλλοιοὶ Μιλήσιοι.
 ΧΡ. Δῆλον, ὅτι τὰς τρέπεις πῆς ἐμοχθιρὸς ἦν.
 1005 Ἐπειτα πλετῶν, ὅτι ἐδ' ἠδεδ' Φακῆ.
 Πρωτὲ δ' ὑπὸ τῷ πενίας ἀπαντα κατήσκειν.
 ΓΡ. Καὶ μὴν πρῶτῃ γ' ὄσημέραι, νῆ τῷ θεῷ,
 Ἐπὶ τῷ θύραν ἐβάδιζεν αἰεὶ τῷ ἐμῆν.
 ΧΡ. Ἐπ' ἐκφορῶν. ΓΡ. Μὰ Δί', ἀλλὰ τὸ Φωνῆς μόνον
 1010 Ἐρῶν ἀκῆσαι. ΧΡ. Τὴ λαβεῖν μ' ἐν χάειν.
 ΓΡ. Καὶ νῆ Δί', εἰ λυπευθῆναι γ' αἰσθητό με,
 Νιτάειον ἀν' ἐ Βάπιον ὑπεκοιζέτο.
 ΧΡ. Ἐπειτ' ἴσως ἤτησεν ἀν' σ' ὑποδήματα.
 ΓΡ. Μυθηίοις δὲ τοῖς μεγάλοις ὀχνηδύλιον
 1015 Ἐπὶ τῷ ἀμάξης, ὅτι προσέβλεψεν με πῆς,
 Ἐτυπῆμιον ἄγ' τῶν ὄλιον τὴν ἡμέραν.
 Οὕτω σφόδρα ζηλότυποι οἱ νεανίσκοι ἦν.
 ΧΡ. Μοί γ' ἠδεδ', ὡς εἴοικεν, ἐδῶν.
 ΓΡ. Καὶ τὰς γὰρ χεῖρας παγκάλης ἔχειν μ' ἔφη.
 1020 ΧΡ. Ὅποτε πρῶτῶν γὰρ δραχμὰς εἴκοσιν.
 ΓΡ. Ὄζειν τε τὴν χεῖρας ἔφασκεν ἰδύ μιν.
 ΧΡ. Εἰ θάσιον εἰχεῖς, εἰκότως γὰρ, νῆ Δία.
 ΓΡ. Τὸ βλέμμα δ' ὡς ἔχρημι μαλακὸν ἐ καλόν.
 ΧΡ. Οὐ σπαιδὸς ἰὼ ἀθροῦσι· ἀλλ' ἠπίστατο
 1025 Γραδὸς κατάρσις τὰ φῶδια κατεδίειν.
 ΓΡ. Ταῦτ' ἐν ὁ θεὸς, ὦ φίλ' ἀνεγ, ὅτι ὀρθῶς ποιῶ,
 Φάσκων βοηθεῖν τοῖς ἀδικηθῆναι αἰεὶ.

ΧΡ.

vf. 1001. Ἐφ' ὅτ'] In Acharnenſibus vf. 722. ἀγορεύειν — ἔξουσι — ἐφ' ὅτ' πρὸς τὸν. In foro versari licet ad vendendum. In Theſmoph. vf. 1193. σποιδῆς ποιῆσαι πρὸς ἐμὲ τὸν πάρα, ἐφ' ὅτ' ἀκῆσαι μηδὲν ὑπ' ἐμὲ μηδάρια κικῶν τὸ λοιπόν. Pactionem mecum facere licet illa conditione, ut deinceps nulla in vos maledicta ex me audiant. & alibi. Phalaris Epist. 52. ἐγὼ πάντα — πρῶτον ἑτοιμὸς εἶμι, ἐφ' ὅτ' θεῖον ἀνδρα — περιστάσθαι. Ego omnia facere paratus sum, ad servandum divinum vitium. Vide infra, vf. 1142.

vf. 1003. Μιλήσιοι] Proverbium hoc occurrit & apud

Synesium Epist. 80. De pristina felicitate Milesiorum Herodotus in Terpsichore: Κατὰ τὸ αὐτὸν χρόνον ἡ Μιλήσιος αὐτῆς τε ἐαυτῆς μάστιγα δὲ τότε ἀμείψασα, καὶ δὲ καὶ τὴν Ἰωνίαν ἢ πρὸς ἡμέραν. Eodem illo tempore Milesius cum quam maxime floreret, etiam Jonias erat tutamen. Alludit ad hoc proverbium in Vespis vf. 1063. ὦ πάλαυ ποτ' ὄντες ἡμεῖς ἀλλοιοὶ μὲν ἐν χερσὶς, ἀλλοιοὶ δὲ ἐν χεῖρας. Vide infra vf. 1076.

vf. 1009. Ἐπ' ἐκφορῶν] Vel ad efferenda bona tua; vel ad efferendam teipsam, si mortua forte fueris; nam annosa cum sis, mortis es vicina. In Ecclesi. ubi vetula

idem

- Cum enim placentam istam,
 Caeteraque bellaria, quae lanci huic
 Imposita sunt, misissem, & subindicassem
 Me ad vesperam venturam. CHR. Quid fecit? dic mihi.
- 1000 AN. Placentulam istam nobis insuper misit,
 Ne amplius illuc venirem.
 Praeterea, dum ista remittit mihi, *hoc disterium addidit*:
 Olim fuere fortes Milesii.
 CHR. Apparet, non malis moratum fuisse moribus.
- 1005 Post ubi jam dives est factus, non amplius capitur lenticula:
 Antehac autem prae inopia omnia devorabat.
 CHR. Atqui antehac quotidie, ita mihi deae ambae faveant,
 Ad ostium meum accedebat.
 CHR. Efferendi causa. AN. Non certe, sed tantum vocis *meae*
- 1010 Audiendae cupidus. CHR. Aliquid accipiendi gratia scilicet.
 AN. Tum siquando me esse tristem sentiret,
 Nitarion subinde & Bation vocitabat.
 CHR. Postea fortassis petiit calceos.
 AN. Magnis autem Cereris sacris vestam
- 1015 Curru, quia me *forte* quis adspexisset,
 Ob id vapulabam (*verberabar conviciis*) toto die.
 Tanta aemulatio inceserat illi adolescentulo.
 CHR. Nam libenter, uti videtur, comedebat solus.
 AN. Quin & manus me perpulchras habere dicebat.
- 1020 CHR. Cum scilicet porrigerent viginti drachmas.
 AN. Cutisque meae odorem dicebat esse suavem.
 CHR. Merito sane, siquando nimirum vinum Thasium infunderes.
 AN. Oculosque me habere molles & pulchros.
 CHR. Non inficetus erat homo: sed sciebat
- 1025 Vetulae subantis viatica comedere.
 AN. Haec itaque Deus iste, ô amice, non recte facit,
 Cum profiteatur se opem laturum semper iis, qui afficiuntur injuriis.

CHR.

intidem ut haec, pruriens, dicit ad adolescentulam:
 ἄδικε γὰρ ὡς σὲ πρότερον εἶστο' εἶπ' ἑμῆ, haec respon-
 det: ἐκὼ ἐπ' ἐκφορᾶν;

vf. 1005. Οὐκ εἶπ' ἡδίστην φωνήν] Pherecrates apud Athe-
 naeum Lib. IV. p. 159. Μὴ μοι φανεῖς, μὴ δ' εἰ γὰρ
 ἡδίστην ἢν γὰρ τρεῖς τις, τὴ σίμα' ἔξ' ἡ κακίαν. Ne
 mihi lentem des, nam certe non deleor ea: si enim quis
 comedat, os ipsi olet male.

vf. 1012. Νιτάριον] Tanaquil Faber legendum putat
 νιτάριον in Notis ad Lucretium, ut sit blandimentum,
 quale est illud apud Plautum in Afinaria: *Dic igitur me*

anaticulam, columbam &c. Hac ratione pro Βάτιον etiam
 legi posset φάτιον palumbulum.

vf. 1020. Δραχμάς] Ad vf. 983.

vf. 1022. Ἐπίχμικ] Contractum ex ἐπίχμικ.

vf. 1023. Βλέμμα μαλακόν] Aeschylus in Agamemno-
 ne vf. 752. μαλακὸν ἰμμάτων θέλ' Blandum oculorum
 telum. Philaeris Comicus apud Athenaeum XIII. οἷς
 ταυρῶν, ὃ Ζεῦ, καὶ μαλακὸν τὸ βλέμμα' ἔχει. O Jupiter
 quam lubricum & mollem adspedum habet!

vf. 1025. Κατρώσις] Glossae: κατρώ Prurio. & κα-
 τρώ Suris. Eadem: Subo, ὀργῶ. & Subo, κατρώσα.

- ΧΡ. Τί γ' ποιήσῃ, Φεράζε, ἢ πεφάξεϊ.
 ΓΡ. Ἀναγκάσαι δίκαιόν ἐστὶ, νῆ Δία,
 1030 Τὸν εὖ παθόνθ' ὕπ' ἐμῷ, πάλιν μ' ἀνθροποιεῖν.
 Ἦ μὴδ' ὄπῃν δίκαιον ἀγαθὸν ἐστ' ἔχειν.
 ΧΡ. Οὐκ ἔν καθ' ἐχάστῳ ἀπεδίδω τ' νύκτα σοι;
 ΓΡ. Ἄμ' ἐδέποτέ με ζῶσαν σπολείφειν ἔφη.
 ΧΡ. Ὁρθῶς γε νῦν δέ γ' οὐκ ἐπὶ ζῆν σ' οἶεϊ.
 1035 ΓΡ. Ὑπὸ τ' γ' ἄλγος κατατέτηκ', ὦ Φίλιτατε.
 ΧΡ. Οὐκ· ἀλλὰ κατασίσηπας, ὡς γέ μοι δοκεῖς.
 ΓΡ. Διὰ δακτύλις μὲν ἐν ἐμέ γ' ἀν' διεκλύσαις.
 ΧΡ. Εἰ τυγχάνῃ γ' ὁ δακτύλιος ὢν τιλία.
 ΓΡ. Καὶ μὴν τὸ μειράκιον τοδὶ φροσέρεξῃ,
 1040 Οὐπερ πάλαυ κατηγοῦσα τυγχάνω.
 Ἔοικε δ' ὅπῃ κῶμον βαδίλειν. ΧΡ. Φαίνεϊ.
 Στέφανόν γέ τοι ἢ δαδ' ἔχων πορβύεϊ.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΝΕΑΝΙΑΣ, ΓΡΑΤΣ, ΧΡΕΜΤΛΟΣ.

- Ἀσπάζομαι. ΓΡ. Τί φησιν; ΝΕΑΝ. Ἀρχαία φίλη,
 Πολιὰ γέννησαι ταχὺ γε, νῆ τ' ἔρανον.
 1045 ΓΡ. Τάλαι' ἐγὼ τ' ὕβρεως, ἢς ὑβρίζομαι.
 ΧΡ. Ἔοικε δ' ἄρ' πολλῶν ζῆθὸν σ' ἐωρακέναι.
 ΓΡ. Ποῖος χρόνος, ταλάνταθ', ὅς παρ' ἐμοὶ χθές ἦν.
 ΧΡ. Τῆναιπὶον πέποθε τοῖς πολλοῖς ἀρα.
 Μεθύων γ', ἄς ἔοικε, ὄξύτερον βλέπει.

ΓΡ.

vf. 1035. Κατατίθημα] Euripides Electra vf. 240. Electra: ἐκὼν ὄρας μακρῶτον ὡς ξηρὸν δέμας. Orestes: λύπαις τε συντίθηκας. Ergo primum vides quam aridum sit meum corpus — Dolore etiam contabuisisti. Scholia ad Hecubam vf. 434. κυρίας τὸ τίκασθαι ἐπὶ χιόνῳ λέγεται, καὶ κρη, καὶ τ' καὶ ὀλίγοι ἀγαλισκομένων καὶ ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῆς καταπύσεως ὑπὸ λύπης, καὶ διαρρομένων. Proprie verbum τίκασθαι de nive dicitur, & cera, illisque quae sensim consumuntur: hinc transfertur ad illos qui moerore macescunt & tabescunt.

vf. 1038. Εἰ τυγχάνῃ] Ita quidem omnes, sed de-

bebat potius ei τυγχάνω —

Ibid. Τηλία] Etymologus: Ἄρῃς τηλίαν λέγει τὴν περιφύειαν τῆ κοσκίνης, παρὰ τὸ σὺ τὸ δὴλὸν τὸ σεία καὶ κινῶ, τὸ σῦθα. Orus τηλίαν dicit circulum cribri. A verbo σῶ quod significat quatio, moveo, est verbum σῦθα. Glossae: σῦθα cribro. unde σηλία & Attice τηλία. ut σήμερον & σήμερον. Glossae: Τηλίαι Incerniculae. Sunt & aliae significationes huius vocis, sed nulla huic loco magis apta. Dicit autem anus: Ita sum macie confecta, ut me per annulum trahere posses: sed alter videns eam satis adhuc crassam, dicit oportere annulum illum esse cribri circulum. vf. 1042.

- CHR. Quid igitur faciat, dic, & effectum dabitur.
 AN. Aequum utique est, cogere eum,
 1030 Qui à me beneficia acceperit, ut mihi vicissim beneficiat;
 Aut nihil quicquam *meorum* bonorum *eum* habere justum est.
 CHR. Annon igitur quavis nocte tibi reddidit?
 AN. Imò dicebat se vivam me nunquam deserturum.
 CHR. Recte quidem, at nunc non amplius vivere te putat.
 1035 AN. Nam prae moerore liquefacta sum, ô amicissime.
 CHR. Non; sed putrefacta es, ut mihi videris.
 AN. Per annulum me trahere posses.
 CHR. Siquidem is annulus esset cribri circulus.
 AN. Quin adolescentulus ipse accedit,
 1040 De quo dudum conqueror. (quem accuso)
 Videtur commissatum ire. CHR. Apparet:
 Coronam siquidem gestans & facem, incedit.

S C E N A Q U I N T A.

Senarii Iambici.

JUVENIS, ANUS, CHREMYLUS.

- JUV. Salvere jubeo. AN. Quid ait? JUV. Amica vetus,
 Celeriter sane incanuisti, Coelum testificor.
 1045 AN. Misera ego, quanta contumelia afficio.
 CHR. A multo tempore te non videtur vidisse.
 AN. Quanto tempore, miser, qui heri apud me fuerit.
 CHR. Ergo contra ei evenit atque *aliis* plerisque;
 Ebrius enim, ut apparet, acutius cernit.

AN.

vf. 1042. Στίφανον] Coronam & facem gerebant commissatum cunctes. Antiphanes apud Athenaeum VI. ἐπι κάμων, εἰ δὲ καὶ, ἰσχυροί, ὡς πρὸς ἰσχυροὺς ἐκείνους καὶ δάδα καὶ σφάντος λαβύλλης commissatum, si videtur, eamus ut nunc sumus, non autem face sumta & corona. & unguentati incedebant; Apollodorus Comicus apud eundem VII. ἐξίνας — ἐπι κάμων — σφάντος ἰσχυρίας καὶ μύρον ἐξίρε commissatum coronas habentes & unguentum Synesius Epist. 32. ἰδὼν τὴν πορνείαν οὐκ ἐβύλα διὰ τὴν ἀγορὰν ἐν σφάντος καὶ μύροις, μεθύοντα καὶ καμάζοντα καὶ πόντος ἀκοῦστας ἐπιπλάκων. Videns scortatorem illum incedentem

per forum coronatum & unguentatum, ebrium & commissatum & omnis flagitii plenum.

vf. 1046. Διὰ πολλὰ] In Vespis vf. 1474. ὡς ἐπι διὰ πολλὰ χεῖρα. Aeschylus in Peris vf. 743. φῶ ταχέϊα γ' ἄλθε χροσμῶν πρᾶξις — ἐγὼ δὲ περὶ διὰ μακροῦ χεῖρα τὸ δὲ ἰσχυρῶν ἐπιτελευτήσας θῆκε. Heu velox venit oraculorum impletio — ego autem autumnalem longo post tempore deos haec perfeduros. διὰ χεῖρα sine adjectivo idem est. Lysias de caede Eratothenis: ἀσμένῳ μὲ ἰσχυρῶν ἡκούσα δὲ διὰ χεῖρα. Inubenti animo me videns rediuntem longo post tempore. Vid. infra vf. 1056.